

Jak sobie radzić z wilkami

2021-01-14

W związku ze wzmożonymi atakami wilków w naszym województwie apelujemy o zwiększoną czujność i zapewnienie właściwej opieki zwierzętom gospodarskim. Wszelkie przypadki pojawiania się wilków na terenach zamieszkałych, które mogą stanowić niebezpieczeństwo, powinny być niezwłocznie zgłaszane bezpośrednio do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, który powinien podjąć adekwatne do skali zagrożenia działania lub do najbliższego komisariatu policji, lub do strazy gminnej, jeżeli taka formacja funkcjonuje na terenie danej gminy. Obowiązek ten wynika z zapisów w art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, zgodnie z którym zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym sprawy związane z utrzymaniem porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Należy również zauważyć, że na podstawie ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2020 r., poz. 1856) stworzono w Polsce system zarządzania kryzysowego, który działa na każdym szczeblu działania administracji publicznej poczynając od szczebla centralnego poprzez wojewódzki, powiatowy, a na szczeblu gminnym kończąc. Kierowanie monitorowaniem, planowaniem, reagowaniem i usuwaniem skutków zagrożeń na terenie gminy należy do wójta burmistrza lub prezydenta miasta. Ponadto w przypadku zauważenia wilków, szczególnie zachowujących się w sposób nietypowy, zalecane jest powiadomienie właściwego miejscowo powiatowego lekarza weterynarii. Zgodnie z art. 52 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 55 ze zm.) w stosunku do zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być wprowadzone m. in. zakazy umyślnego ploszenia lub niepokojenia. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183) wilk (*Canis lupus*) jest objęty ochroną ścisłą. Na podstawie § 6 ust. 2 ww., w stosunku do dziko występujących zwierząt oznaczonych w załączniku nr 1 symbolem (1), do jakich należy między innymi wilk, został wprowadzony zakaz umyślnego ploszenia lub niepokojenia.

Zapisy ustawy o ochronie przyrody dają jednak możliwość uzyskania zezwolenia na odstępstwo od zakazów wobec osobników tego gatunku, w celu wyeliminowania powodowanego zagrożenia - np. na umyślne ploszenie czy zabijanie.

W zakresie umyślnego ploszenia zezwolenia wydawane są przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku, zaś w zakresie umyślnego zabijania przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska a w przypadku gdy czynności mają być wykonane na terenie parku narodowego przez właściwego Ministra Środowiska. Zezwolenia takie mogą być wydawane w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli wnioskowane działania nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony gatunków chronionych w tym przypadku wilka oraz przy spełnieniu jednej z przesłanek indywidualnych jak na przykład ograniczenie poważnych szkód w mieniu, czy zapewnienie zdrowia i bezpieczeństwa powszechnego. W przypadku, gdy zagrożenie jest realne oraz gdy spełnione są wszystkie przesłanki niezbędne do wydania zezwolenia nie ma przeciwwskazań, aby takie zezwolenie uzyskać. Niemniej jednak należy zaznaczyć, że ewentualne zezwolenia wydawane są wyłącznie na wniosek podmiotu zainteresowanego uzyskaniem stosownego odstępstwa - w przypadku ograniczenia szkód powinna być wicet osoba poszkodowana lub władze wykonawcze gminy (np. wójt, burmistrz, prezydent miasta), natomiast w przypadku potrzeby wyeliminowania zagrożenia dla ludzi powinny być to władze wykonawcze (np. wójt, burmistrz, prezydent miasta). Należy również podkreślić, iż ploszenie zwierząt - powinno być jednym z pierwszych działań w celu zniechęcenia zwierząt do odwiedzania siedzib ludzkich. Dopiero gdy podjęte ploszenie nie przynosi efektów, można rozważać eliminację problematycznego osobnika. Czynności ploszenia i niepokojenia są najmniej inwazyjną formą w zarządzaniu wolną populacją wilków oraz stanowią alternatywę dla bardziej restrykcyjnych sposobów jakim jest eliminacja. Czynności te mogą się przyczynić się do zwiększenia ostrożności wilka, przesunięcia jego terytorium, a co za tym idzie do redukcji liczby szkód oraz unikania zbliżania się do gospodarstw i ludzi.

W sytuacjach nagłych, wymagających natychmiastowej interwencji, tj. zagrażających życiu bądź zdrowiu ludzi lub zwierząt, kiedy obiektywnie wniosek nie może być załatwiony w formie pisemnej, ww. decyzje mogą być wydane ustnie (art. 14 § 2 kpa), po rozpatrzeniu wniosku złożonego drogą telefoniczną. W tym celu należy skontaktować się telefonicznie z Generalną Dyrekcją Ochrony Środowiska, pod numery telefonów podane na stronie internetowej urzędu lub Ministerstwa Środowiska (gdzie zdarzenie ma miejsce na terenie parku narodowego).

Co robimy w przypadku szkód wyrządzonych przez wilki?

Zgodnie z art. 126 ustawy o ochronie przyrody Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez m.in. wilki. Na wniosek poszkodowanego wypłacane są odszkodowania za szkody wyrządzone przez ten gatunek przez właściwego miejscowo regionalnego dyrektora ochrony środowiska (lub na terenie parku narodowego przez dyrektora tego parku). Procedura wypłacania odszkodowań została uregulowana w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2018 r. w sprawie szacowania szkód wyrządzonych przez niektóre gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową (Dz. U. poz. 645). Wzór formularza wniosku znajduje się na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku <http://bjp.bialystok.rdos.gov.pl/wplyata-odszkodowan-za-szkody>.

Jeśli doszło do ataków wilków konieczne jest zabezpieczenie martwych zwierząt gospodarskich i wszelkich śladów zdarzenia oraz bezwzględny kontakt z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Białymstoku (właściwym dla danego powiatu wydziałem RDOS w Białymstoku). Warto podkreślić, że odszkodowanie nie przysługuje, jeżeli od zachodu do wschodu słońca zwierzę pozostawało bez bezpośredniej opieki.

Metody zabezpieczania się przed wilkami

Zwierzęta pozostawione na pastwiskach położonych w znacznej odległości od zabudowań mogą stać się łatwym celem polowań wilków.

Jednym ze skutecznych sposobów zabezpieczania zwierząt gospodarskich, hodowlanych są tzw. fladry, czyli kawałki kolorowego, zwykle czerwonego, zwiewnego materiału o wymiarach 10x40 cm, ponaszane na dość cienki lecz mocny sznurek co 30-40 cm. Należy je rozwiesić wokół pastwiska, najlepiej na wbitych w ziemię żerdziach, w taki sposób, by dolne krawędzie materiału, znajdowały się około 15 cm nad powierzchnią gruntu i mogły swobodnie powiewać na wietrze.

Inną metodą stosowaną w wielu gospodarstwach są tzw. pastuchy elektryczne - ogrodzenie w formie dwóch lub trzech przeciągniętych równoległe drutów, z których najwyższy znajduje się na wysokości około 1 m. Wilki odstraszone są od pastucha impulsami elektrycznymi.

Ochronę mogą stanowić odpowiednio szkolone do obrony przed wilkami psy, a także ogrodzenia z siatki o wysokości powyżej 2 m, wkopanej na minimum 0,5 m w głąb ziemi.

Nie należy również pozostawiać zwierząt na noc na pastwisku bez zapewnienia odpowiedniej opieki.

Udostępniamy "[Poradnik ochrony zwierząt hodowlanych przed wilkami](#)" oraz "[Po sąsiedztwie z wilkami](#)" - opracowania autorstwa S. Nowak, R.W. Mysłajek. Zachęcamy jednocześnie do zapoznania się literaturą.

Jak sobie radzić z wilkami, Białystok - od 14 stycznia 2021 do 14 stycznia 2021

< > X